

Dobrý den,

v souladu s právem na informaci ve smyslu Zákona o svobodném přístupu k informacím a zejména s cílem zefektivnění boje proti nepříznivým důsledkům vyvolání pandemie způsobené rozšířením viru SARS-CoV-2 si Vám dovoluji poslat tuto zdvořilou žádost, jíž prosím o vysvětlení nejasností, jež vzbuzuje v praxi uplatňování opatření MZ č. j.: MZDR 15757/2020-40/MIN/KAN, konkrétně mezi zaměstnanci akciové společnosti České dráhy.

Odůvodnění žádosti:

Uvedené opatření MZ č. j.: MZDR 15757/2020-40/MIN/KAN přikazuje mj. v dopravních prostředcích nošení vhodných prostředků, jmenovitě jsou uvedeny "respirátor, rouška, ústenka, šátek, šála nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének". Dále ovšem opatření pojednává pouze o "roušce", přičemž upozorňuji, že jsem se nikde nesetkal s přesnější specifikací toho, co je rouška a jak má vypadat. Nicméně, souhlasím s tím, že informace o zakrytí úst a nosu je srozumitelná, což vyplývá ze zdravého rozumu.

Vzhledem k tomu, jak se toto ustanovení vykládá, a také k tomu, že se objevuje více a více zpráv o nevhodnosti nošení roušky dlouhodobě (například v zaměstnání, zejména tam, kde se musí hodně vyslovovat - například sem patří logopedi, tlumočníci, zejména tlumočníci znakového jazyka atd.), čemuž rouška účinně brání a navíc vytváří mikroprostředí pro množení mikroorganismů atd.), řada lidí používá štíty, které byly na jaře 2020 přímo doporučovány - ostatně jejich používání se tehdy zjevně osvědčilo, kdy došlo ke znatelnému snížení šíření koronavirové infekce. Štíty někteří zaměstnavatelé přímo nakupují, prodejci označují štíty jako bezpečné, dokonce jsou označovány za certifikované.

Několikrát jsem použil štítu v dobré víře, že se jedná o "jiný prostředek" ve smyslu opatření MZ (a dále také proto, že se používal již na jaře), až především jsem byl napaden průvodčím vlaku ČD, který trval na tom, že musím mít na ústech a nose roušku, i když pod štítem. Po průvodčím jsem požadoval doklad, který jej opravňuje k takovému požadavku. Průvodčí mi pouze přečetl dopis od svého nadřízeného, jenž přímo uvádí, že ochranné štíty se nepovažují za zakrytí nosu a úst.

Průvodčí se odvolával na "provedená měření", dále vysvětloval, že jsou školeni v tom smyslu, že kromě štítu jsou zakázány také respirátory, které "usnadňují vydechování". Dovolena je prý pouze rouška, která musí "ztěžovat dýchání".

U nadřízeného jsem si vyžádal dokument, který průvodčího opravňuje k tomuto požadavku, protože takovýto výklad v opatření MZ ČR nenacházím.

Žádný dokument nebyl dohledatelný ani u průvodčího, ani u jeho nadřízeného. Dostal jsem na vyžádání od referenta ČD a.s. pouze dopis, který opět jen ne dost jasným způsobem vysvětluje, jak jsou ochranné štíty nebezpečné.

Dokument ovšem nemá oficiální podobu, takže lze pochybovat o jakékoli jeho závaznosti - vyjádření posílám přílohou.

Z tohoto důvodu žádám o povinnou informaci k těmto dotazům, vyvolaným způsobem, jakým zmíněný dopravce uplatňuje vymáhání výše zmíněného opatření MZ:

1. Co všechno spadá pod "jiné vhodné prostředky", které dostačují požadavkům opatření MZ č. j.: MZDR 15757/2020-40/MIN/KAN? Patří sem i ochranné štíty, certifikované pro použití v nemocničním prostředí? O jaké další prostředky by se mohlo jednat - například motoristické přilby nebo sportovní přilby? Pokud sem spadají štíty, vyžaduje se certifikace - pokud se certifikace vyžaduje, tak jaká? Poznámka: Pokud vím, u roušek ani u ústenek se certifikace nevyžaduje (že by například zástupce dopravce požadoval pro nastoupení do prostředku certifikát k používanému prostředku.)

2. Dopravce vyžaduje "ztížení dýchání", podle něhož se má poznat správně nasazená rouška. Žádám o stanovisko HS, do jaké míry je oprávněný tento požadavek, protože opatření se zmiňuje o ochraně. Právo na dýchání je právem podle článku 6 Listiny základních práv a svobod, vyžadování ztížení dýchání určitě není zdraví prospěšné a dále není asi ani měřitelné.

3. Průvodčí mi dále uvedl, že na školení se od zaměstnanců vyžadují měření mezery mezi rouškou a pokožkou obličeje. Podle opatření má být zakryt nos a také ústa. Nestojí tam nic o hermetickém zakrývání cest dýchacích a potažmo tváří, skrání a brady. Nic o měření těsnosti zakrytí tam není. Je přípustné kontrolování utěsnění? Kdo takovou kontrolu smí provádět a na jakém základě?

4. Ve vysvětlení, jež mi bylo zasláno (v příloze) se píše o měření nebezpečnosti vzduchu, který vydechuje člověk s nasazeným ochranným štítem. Chybí informace, kdo a kdy provedl takové měření, takže je informace neprůkazná. Jedná se o oficiální informaci? Pokud tomu tak je, žádám informaci o tom, jak je tomu tedy se vzduchem, který je vydechován při nasazení různých prostředků - i rouška, ústenka, respirátor, šála atd. samozřejmě vzduch propouští musejí, protože člověk dýchat prostě musí. Podle dostupných informací při nasazení roušky vzduch uniká směrem nahoru, protože roušky jsou většinou utěsněny dole na bradě, takže do očí jsou hnány spolu se zplodinami různé mikroorganismy, které způsobují zejména záněty spojivek. U některých roušek však vzduch skutečně uniká (také) směrem dolů -

což je stejné jako při nasazení ochranného štítu. Rozhodně však vzduch unikat někde musí. Platí sdělení o nebezpečí vzduchu unikajícího do stran a dolů? Pokud platí, žádám o vysvětlení, kam má vzduch unikat při nasazení roušky (respirátoru, ústenky, šály či "jiného prostředku".)

6. K nasazení respirátorů, které jsou uvedeny v opatření jako první, míní dopravce, že respirátory jsou nepřijatelné, "usnadňují-li vydechování". Toto vyjádření považuji jednak za nesrozumitelné, jednak za tvrzení, které je v rozporu se opatřením MZ ČR. Do jaké míry je toto tvrzení správné? Pokud je toto tvrzení v souladu s opatřením, prosím opět o vysvětlení, jakým způsobem může zaměstnanec železničního dopravce zkontrolovat respirátor, který má na obličeji nasazen cestující.

7. Poslední dotaz se týká zvláštního výkladu ustanovení pro dopravce, kteří kontrolují doklady cestujících. V některých případech se jedná o průkazky s podobiznou. Podle vyjádření průvodčího má průvodčí právo opět požádat cestujícího o sundání zakrytí obličeje, a to na dobu potřebnou k tomu, aby si obličej prohlédl a porovnal s podobiznou. Podotýkám, že kontrola podobizny je standardním požadavkem kontroly dokladů s podobiznou. Dotaz zní: Má kontrolovaný cestující vůči zaměstnanci dopravce (zde se u kontrolující instituce jedná o dopravce, nikoli o policii, soud, státní úřad) právo odmítnout toto sundání, pokud se domnívá, že by nepřijatelně porušoval opatření MZ ČR? Důvodem by mohla být obava z postihu, který nerozlišuje dobu sundání.

--

Výkon služby zaměstnanců vlakového doprovodu i zaměstnanců ve stanicích

Vysvětlení k ochranným štítům

Na základě dotazů a podnětů z provozu vám přinášíme vysvětlení k problematice správného a efektivního používání ochranných prostředků dýchacích cest:

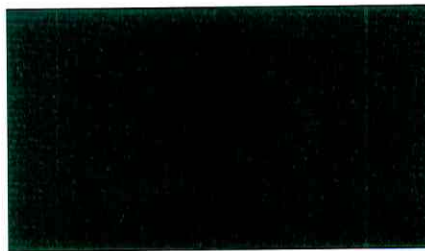
Ve smyslu mimořádného opatření MZ ČR se za ochranné prostředky k ochraně dýchacích cest (nos, ústa) považují roušky, respirátory, ústenky, šátky, šály či jiné prostředky, které brání šíření kapének. Při vydechování, kýchání a kašli se uvolňují z dýchacích cest nejen kapénky po semibalistických trajektoriích s krátkým dosahem, ale především vícesložkový turbulentní plyn (oblak), který strhává okolní vzduch a nese uvnitř shluky kapének. **Přes ochranný štít přímo sice skutečně nic neprojde, ale volným prostorem kolem něj ano. Právě v tomto je rozdíl oproti roušce, a proto pouhé nošení ochranného štítu bez ústenky (roušky) nelze v současné situaci považovat za dostatečnou ochranu dýchacích cest vzhledem k charakteristice šíření infekčních kapének.**

Zásada tedy je, že pokud se cestující rozhodne použít ochranný štít, musí pod ním mít roušku. Pokud tedy zjistíte osobu / cestujícího pouze s ochranným štítem, přistupujte k němu jako k osobě / cestujícímu, který nesplnil povinnost zakrytí dýchacích cest.

Tomáš Bezouška
GRŘ O51
M: +420 602 289 078
E: bezouska@gr.cd.cz

Váš dopis č. j.: sine
Ze dne: 26. 11. 2020
Naše č. j.: HSHMP 75018/2020
Sp. zn.: S-HSHMP 74313/2020
Vyřizuje: Ing. Iva Fiedlerová
Mgr. Lucie Štěpánková
Tel.: 296 336 786, 727
E-mail: iva.fiedlerova@hygpraha.cz
lucie.stepankova@hygpraha.cz
V Praze dne: 30. 11. 2020

Vážený pan

Sdělení o odložení žádosti o poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Vážený pane,

dne 26. 10. 2020 obdržela Hygienická stanice hlavního města Prahy se sídlem v Praze (dále jen „HSHMP“) jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“) Vaše podání formulované jako žádost dle InfZ (dále jen „Žádost“), ve které konkrétně požadujete ve smyslu InfZ zodpovězení následujících dotazů:

„(...) 1. Co všechno spadá pod "jiné vhodné prostředky", které dostačují požadavkům opatření MZ č. j.: MZDR 15757/2020-40/MIN/KAN? **Patří sem i ochranné štíty, certifikované pro použití v nemocničním prostředí? O jaké další prostředky by se mohlo jednat - například motoristické přilby nebo sportovní přilby? Pokud sem spadají štíty, vyžaduje se certifikace - pokud se certifikace vyžaduje, tak jaká? Poznámka: Pokud vím, u roušek ani u ústenek se certifikace nevyžaduje (že by například zástupce dopravce požadoval pro nastoupení do prostředku certifikát k používanému prostředku.)**

2. Dopravce vyžaduje "ztížení dýchání", podle něhož se má poznat správně nasazená rouška. **Žádám o stanovisko HS, do jaké míry je oprávněný tento požadavek, protože opatření se zmiňuje o ochraně. Právo na dýchání je právem podle článku 6 Listiny základních práv a svobod, vyžadování ztížení dýchání určitě není zdraví prospěšné a dále není asi ani měřitelné.**

3. Průvodčí mi dále uvedl, že na školení se od zaměstnanců vyžadují měření mezery mezi rouškou a pokožkou obličej. Podle opatření má být zakryt nos a také ústa. Nestojí tam nic o hermetickém zakrývání cest dýchacích a potažmo tváří, skrání a brady. Nic o měření těsnosti zakrytí tam není. **Je přípustné kontrolování utěsnění? Kdo takovou kontrolu smí provádět a na jakém základě?**

4. Ve vysvětlení, jež mi bylo zasláno (v příloze) se píše o měření nebezpečnosti vzduchu, který vydechuje člověk s nasazeným ochranným štítem. Chybí informace, kdo a kdy provedl takové měření, takže je informace neprůkazná. Jedná se o oficiální informaci? Pokud tomu tak je, žádám informaci o tom, jak je tomu tedy se vzduchem, který je vydechován při nasazení různých prostředků - i rouška, ústenka, respirátor, šála atd. samozřejmě vzduch propouštět musejí, protože člověk dýchat prostě musí. Podle dostupných informací při nasazení roušky vzduch uniká směrem nahoru, protože roušky jsou většinou utěsněny dole na bradě, takže do očí jsou hnány spolu se zplodinami různé mikroorganismy, které způsobují zejména záněty spojivek. U některých roušek však vzduch skutečně uniká (také směrem dolů - což je stejné jako při nasazení ochranného štítu. Rozhodně však vzduch unikat někdy musí. **Platí sdělení o nebezpečí vzduchu unikajícího do stran a dolů? Pokud platí, žádám o vysvětlení, kam má vzduch unikat při nasazení roušky (respirátoru, ústenky, šály či "jiného prostředku".)**

6. K nasazení respirátorů, které jsou uvedeny v opatření jako první, míní dopravce, že respirátory jsou nepřípustné, "usnadňují-li vydechování". Toto vyjádření považuji jednak za nesrozumitelné, jednak za tvrzení, které je v rozporu se opatřením MZ ČR. **Do jaké míry je toto tvrzení správné? Pokud je toto tvrzení v souladu s opatřením, prosím**

opět o vysvětlení, jakým způsobem může zaměstnanec železničního dopravce zkontrolovat respirátor, který má na obličej nasazen cestující.

7. Poslední dotaz se týká zvláštního výkladu ustanovení pro dopravce, kteří kontrolují doklady cestujících. V některých případech se jedná o průkazky s podobiznou. Podle vyjádření průvodčího má průvodčí právo opět požádat cestujícího o sundání zakrytí obličeje, a to na dobu potřebnou k tomu, aby si obličej prohlédl a porovnal s podobiznou. Podotýkám, že kontrola podobizny je standardním požadavkem kontroly dokladů s podobiznou. Dotaz zní: Má kontrolovaný cestující vůči zaměstnanci dopravce (zde se u kontrolující instituce jedná o dopravce, nikoli o policii, soud, státní úřad) **právo odmítnout toto sundání**, pokud se domnívá, že by nepřipustně porušoval opatření MZ ČR? Důvodem by mohla být obava z postihu, který nerozlišuje dobu sundání (...)"

Ve své Žádosti se konkrétně dotazujete na vysvětlení nejasností, které spatřujete ve výkladu Mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví České republiky ze dne 20. listopadu 2020, čj.: MZDR 15757/2020-40/MIN/KAN (dále jen „Mimořádné opatření MZ ze dne 20. listopadu 2020“), jehož předmětem je úprava volného pohybu osob bez ochranných prostředků dýchacích cest v době rozšíření onemocnění COVID-19, způsobeného virem SARS-CoV-2 na území České republiky.

Ke dni 24. listopadu 2020 bylo Mimořádné opatření MZ ze dne 20. listopadu 2020 zrušeno a předmět úpravy Mimořádného opatření MZ ze dne 20. listopadu 2020 je upraven v Mimořádném opatření MZ ze dne 24. listopadu 2020 (dále jen „Mimořádné opatření MZ ze dne 24. listopadu 2020“).

(Mimořádné opatření MZ ze dne 20. listopadu 2020 a Mimořádné opatření MZ ze dne 24. listopadu 2020 dále také společně jako „Mimořádná opatření“).

Vzhledem ke skutečnosti, že předmět úpravy obou výše zmíněných Mimořádných opatření je totožný a Mimořádná opatření se odlišují především v části odůvodnění, odkazuje HSHMP dále v tomto přípisu na Mimořádné opatření MZ ze dne 24. listopadu 2020, které je aktuálně na území České republiky v platnosti.

K Vašemu dotazu uvedenému pod bodem 1) uvádí HSHMP následující:

Mimořádné opatření MZ ze dne 24. listopadu 2020 vydalo Ministerstvo zdravotnictví České republiky jakožto správní orgán kompetentní vydávat mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku podle § 80 odst. 1 písm. g) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000“). Na základě tohoto ustanovení Ministerstvu zdravotnictví České republiky náleží nařizovat protiepidemická a další mimořádná opatření, pokud mají být provedena celostátně nebo na území několika krajů.

HSHMP proto jako krajská hygienická stanice, která působí v souladu s § 82 odst. 1 zákona č. 258/2000 ve správním obvodu hlavního města Prahy není kompetentní podávat výklady či stanoviska právního ani jiného charakteru k mimořádným opatřením vydávaným v souladu s § 80 odst. 1 písm. g) zákona č. 258/2000 Ministerstvem zdravotnictví České republiky.

Působnost a plnění úkolů na jednotlivých úsecích veřejné správy HSHMP jakožto krajské hygienické stanice stanoví podrobně § 82 odst. 2 zákona č. 258/2000.

Z tohoto důvodu lze doporučit žadateli obrátit se přímo na orgán veřejné správy, který Mimořádné opatření MZ ze dne 24. listopadu 2020 vydal, tedy na Ministerstvo zdravotnictví. Dále si Vás dovoluujeme odkázat např. na stanovisko Státního zdravotního ústavu, Centra epidemiologie a mikrobiologie, ze dne 21. dubna 2020, které se vyjadřuje k nošení ochranného štítu bez roušky a vyvozuje, že pouhé nošení ochranného štítu bez roušky nelze v současné situaci považovat za dostatečnou ochranu dýchacích cest, a to vzhledem k charakteristice šíření infekčních kapének: <http://www.szu.cz/tema/prevence/turbulentni-aerodynamika-vydechovanych-plynu-a-emise>

Vzhledem k výše uvedenému odůvodnění, jelikož dotazy v tomto bodu Vaší žádosti nespádají do působnosti HSHMP, nezbyvá HSHMP než v rozsahu tohoto bodu Vaší Žádosti Žádost odložit dle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ. Podle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ v případě, že se požadované informace nevztahují k působnosti povinného subjektu, povinný subjekt žádost odloží.

K Vašemu dotazu uvedenému pod bodem 2) uvádí HSHMP následující:

Jelikož HSHMP takovou informací nedisponuje, přičemž shromažďování takových informací nespadá do její působnosti, Vaši Žádost nezbyvá než v rozsahu tohoto bodu Vaší Žádosti odložit dle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ. Podle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ v případě, že se požadované informace nevztahují k působnosti povinného subjektu, povinný subjekt žádost odloží.

K Vašemu dotazu uvedenému pod bodem 3) uvádí HSHMP následující:

Jelikož HSHMP takovou informací nedisponuje, přičemž shromažďování takových informací nespadá do její působnosti, Vaši Žádost nezbyvá než v rozsahu tohoto bodu Vaší Žádosti odložit dle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ. Podle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ v případě, že se požadované informace nevztahují k působnosti povinného subjektu, povinný subjekt žádost odloží.

K Vašemu dotazu uvedenému pod bodem 4) uvádí HSHMP následující:

Jelikož HSHMP takovou informací nedisponuje, přičemž shromažďování takových informací nespadá do její působnosti, Vaši Žádost nezbyvá než v rozsahu tohoto bodu Vaší Žádosti odložit dle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ. Podle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ v případě, že se požadované informace nevztahují k působnosti povinného subjektu, povinný subjekt žádost odloží.

V případě, že Vám není znám původ informací, který Vám byl zaslán, doporučujeme dotázat se přímo u instituce, která Vám tyto informace poskytla, na zdroj a původ informací.

K Vašemu dotazu uvedenému pod bodem 6) uvádí HSHMP následující:

Jelikož HSHMP takovou informací nedisponuje, přičemž shromažďování takových informací nespadá do její působnosti, Vaši Žádost nezbyvá než v rozsahu tohoto bodu Vaší Žádosti odložit dle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ. Podle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ v případě, že se požadované informace nevztahují k působnosti povinného subjektu, povinný subjekt žádost odloží.

Podrobnější odůvodnění k tomuto bodu Vaší Žádosti naleznete pod bodem odpovědi k bodu 1).

K Vašemu dotazu uvedenému pod bodem 7) uvádí HSHMP následující:

Jelikož HSHMP takovou informací nedisponuje, přičemž shromažďování takových informací nespadá do její působnosti, Vaši Žádost nezbyvá než v rozsahu tohoto bodu Vaší Žádosti odložit dle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ. Podle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ v případě, že se požadované informace nevztahují k působnosti povinného subjektu, povinný subjekt žádost odloží.

Podrobnější odůvodnění k tomuto bodu Vaší Žádosti naleznete pod bodem odpovědi k bodu 1).

Poučení:

Pokud s uvedeným způsobem vyřízení žádosti nesouhlasíte, můžete na postup HSHMP podat stížnost dle § 16a InfZ. O stížnosti rozhoduje nadřízený orgán, tj. Ministerstvo zdravotnictví ČR. V souladu s § 16a odst. 3 písm. a) se stížnost podává prostřednictvím HSHMP ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení.

S pozdravem

JUDr. Zdeněk Srb, MBA

Pověřen zastupováním ředitele odboru správních činností

„podepsáno kvalifikovaným elektronickým podpisem“

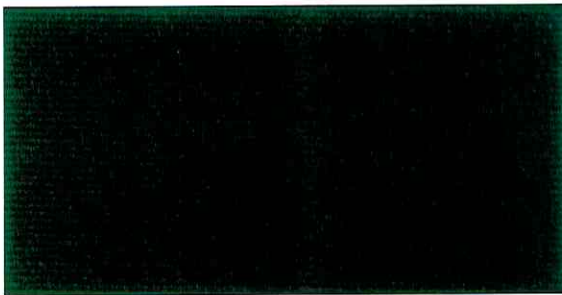
Dobrý den,

děkuji Vám za odpověď.

Sice to není zcela ve Vaší kompetenci, ale poskytlí jste mi laskavě nějaké další vodítko.

To je od Vás velmi milé a tímto obzvláště děkuji za tyto informace.

S pozdravem

----- Původní e-mail -----

Od: Hygienická stanice hlavního města Prahy se sídlem v Praze <podatelna@hygpraha.cz>

Komu: [REDACTED]

Datum: 4. 12. 2020 15:01:28

Předmět: Poskytnutí informací dle InfZ - odložení žádosti

"

Hygienická stanice hl. m. Prahy

Rytířská 12, p.s. 203

110 01 Praha 1

tel.: +420 296 336 700

fax: +420 224 212 335

e-mail: podatelna@hygpraha.cz

web: www.hygpraha.cz "